

Ieceļošana un uzturēšanās Latvijā

Publicēts: 14.02.2020.

Atjaunināts: 16.03.2022.

Ieceļošana Latvijā [↗](#)

Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valsts un Šveices Konfederācijas pilsoņi (citiem vārdiem - Savienības pilsoņi) un viņu ģimenes locekļi ir tiesīgi ieceļot un uzturēties Latvijā līdz 3 mēnešiem, ja viņiem ir derīgi ceļošanas dokumenti.

Ja kopā ar Savienības pilsoņi ieceļo viņa ģimenes locekļi, kuri nav Savienības pilsoņi, un citādi ieceļošanai viņiem būtu nepieciešama vīza, tad šajā gadījumā viņi var iebraukt bez vīzas pie nosacījuma, ja šiem ģimenes locekļiem ir kādā dalībvalstī izsniegta derīga Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauja. Ja šāda dokumenta nav, Savienības pilsoņa ģimenes loceklim ir tiesības iespējami īsākā laikā saņemt ieceļošanas vīzu bez valsts nodevas par vīzas pieteikuma izskatīšanu, iesniedzot pieteikumu Latvijas pārstāvniecībā ārvalstī un uzrādot derīgu ceļošanas dokumentu un radniecību ar Savienības pilsoņi apliecinošus dokumentus.

Ja Savienības pilsonis plāno uzturēties Latvijā ilgāk par 3 mēnešiem, skaitot no pirmās ieceļošanas dienas, viņam ir tiesības reģistrēties Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (PMLP) un bez maksas saņemt Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecību, ja viņš ir nodarbināts vai ir pašnodarbinātais Latvijā, vai iegūst izglītību Latvijā un viņam ir pietiekams iztikas nodrošinājums un Savienības dalībvalsts derīgs apliecinājums tiesībām saņemt nepieciešamo vai neatliekamo medicīnisko palīdzību Latvijā (tā piemēram var būt Eiropas veselības apdrošināšanas karte - EVAK) un citos [30.08.2011. MK noteikumos Nr.675 minētos gadījumos](#). Reģistrācijas apliecības vietā Savienības pilsonim ir tiesības pieprasīt Savienības pilsoņapersonas apliecību, kurā izdarīts ieraksts "Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecība".

Reģistrācija PMLP nav nepieciešama un turpmāka uzturēšanās Latvijā (pēc 3 mēnešu perioda) ir iespējama, ja Savienības pilsonim vai viņa ģimenes locekļiem ir derīgs ceļošanas dokuments un ir pierādījumi, ka viņam ir vēlme un izredzes nodibināt darba tiesiskās attiecības, vai arī viņš ir nodarbināts Latvijā, bet dzīvo citā Savienības valstī, kurā atgriežas vismaz reizi nedēļā, vai ir uzsācis mācības kādā no izglītības iestādēm Latvijā un plānotā uzturēšanās ir līdz vienam gadam.

Ja Savienības pilsonis plāno uzturēties Latvijā pastāvīgi un izpildās [30.08.2011. MK noteikumos Nr.675 minētie nosacījumi](#), viņam ir tiesības saņemt Savienības pilsoņa pastāvīgās uzturēšanās apliecību.

Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, kuri nav Savienības pilsoņi, ir tiesīgi uzturēties Latvijā kopā ar Savienības pilsoni uz tiem pašiem nosacījumiem kā Savienības pilsonis, bet viņiem tiek izsniegta nevis reģistrācijas apliecība, bet attiecīgi Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauja (ja plānotā uzturēšanās ir uz noteiktu laiku) vai Savienības pilsoņa ģimenes locekļa pastāvīgā uzturēšanās atļauja (ja uzturas Latvijā pastāvīgi).

Ja Savienības pilsonis izceļo, laulība tiek šķirta vai viņš nomirst, ģimenes loceklim, kurš nav Savienības pilsonis ir tiesības turpināt uzturēties Latvijā, ja izpildās [30.08.2011. MK noteikumos Nr.675 minētie nosacījumi](#).

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma nosacījumiem visiem, kuri uzturas Latvijā vai maina savu pastāvīgo dzīvesvietas adresi, ir pienākums deklarēt dzīvesvietu. Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi to var izdarīt PMLP reizē ar uzturēšanās apliecības vai uzturēšanās atļaujas saņemšanu. Par dzīvesvietas deklarēšanu klātienē ir jāmaksā valsts nodeva (šobrīd EUR 4,27). Par dzīvesvietas deklarēšanu elektroniski valsts nodeva nav jāmaksā.

Papildus informācija par ieceļošanas un uzturēšanās kārtību ir pieejama PMLP mājas lapā sadaļā Pakalpojumi <http://www.pmlp.gov.lv>.

Lai strādātu Latvijā, Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem nav nepieciešama darba atļauja un viņiem ir brīva piekļuve Latvijas darba tirgum.

Jāatceras, ka Savienības dalībvalstīs, arī Latvijā, pastāv kārtība par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, ja cilvēks vēlas strādāt reglamentētā profesijā. Latvijā reglamentēto profesiju saraksts pieejams Akadēmiskās informācijas centra (AIC) [reglamentēto profesiju datu bāzē](#), un papildus informācija par šo jautājumu AIC mājas lapā <http://www.aic.lv>.

Trešo valstu pilsoņu nodarbinātībai pastāv virkne ierobežojumu gan ieceļošanai (vīza), gan uzturēšanās (uzturēšanās atļauja), gan nodarbinātībai (tiesības uz nodarbinātību), turklāt darba devējs uzņemas pilnu atbildību gan par ārzemnieka nodarbinātību (t.sk. ierobežojumi attiecībā uz atalgojumu), gan uzturēšanos (t.sk. dzīvesvieta un veselības aprūpe), gan nepieciešamības gadījumā - izraidīšanas izdevumiem.

Papildu informācija par trešo valstu pilsoņu nodarbināšanu: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/arzemnieku-nodarbinasana>

Parakstot darba līgumu un uzsākot darba tiesiskās attiecības, darba devējam darbinieks jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā (VID) kā nodokļu maksātājs un jānoformē nodokļu maksātāja numurs. Darbiniekam papildus var būt nepieciešams noslēgt līgumu ar VID par lietotāja izveidi Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) un Nodokļu maksātāju datu sistēmā (NMDS), piemēram, lai varētu darba devējam iesniegt nodokļu grāmatiņu (elektroniski), vai nodot gada ienākumu deklarāciju.

Papildu informācija par nodokļu sistēmu VID mājas lapā <https://www.vid.gov.lv>.

Papildus informācija par darba tiesībām un darba aizsardzību Valsts darba inspekcijas (VDI) mājas lapās <https://www.vid.gov.lv> un <http://www.stradavesels.lv>.

Kamēr darbs nav atrasts un Savienības pilsonis un viņa ģimenes locekļi vēlas saņemt palīdzību darba meklēšanā, vai arī eksportēt bezdarbnieka pabalstu uz Latviju (jābūt dalībvalsts kompetentās iestādes izsniegtai U2 formai), būs nepieciešams reģistrēties [Nodarbinātības valsts aģentūras \(NVA\) filiālē](#). Reģistrēties var jebkurā NVA filiālē neatkarīgi no dzīvesvietas.

Papildus informācija par reģistrēšanos un pakalpojumiem ir pieejama NVA mājas lapā sadaļā Klientiem <http://www.nva.gov.lv>.

Pirms doties uz Latviju, der padomāt par dokumentiem, kuri ir nepieciešami vai var noderēt dažādu jautājumu risināšanā:

derīgs personu apliecinošs dokuments (pase, identifikācijas karte) un to kopijas

CV (curriculum vitae), vēlams latviešu valodā, vai citā attiecīgā valodā atkarībā no plānotās darba vietas un darba devēja prasībām,

ieteikuma vai rekomendācijas vēstules,

izglītības dokumenti (diplomi, profesionālās kvalifikācijas sertifikāti un apliecības u.c.) un, ja nepieciešams, to tulkojumi attiecīgās valsts vai citā piemērotā valodā),

laulības apliecību un bērnu dzimšanas apliecības,

vairākas savas fotogrāfijas (3 x 4),

kredītkartes un jūsu bankas paziņojumi par kontu stāvokli, lai ērtāk varētu noteikt Jūsu finansiālos apstākļus, kad tas ir nepieciešams

pēdējās nodarbinātības un dzīvesvietas valsts izsniegta [EVAK karte](#) (angl. EHC) un/vai cita apdrošināšanas polise

jums izsniegta Eiropas [sociālās apdrošināšanas sistēmas koordinācijas veidlapas](#) u.c.

<https://www.nva.gov.lv/lv/iecelosana-un-uzturesanas-latvija>